

ИЗВЕСТИЕ НА КОМИСИЯТА

Насоки относно понятието за засягане на търговията, което се съдържа в членове 81 и 82 от Договора

(2004/С 101/07)

(текст от значение за ЕИП)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Членове 81 и 82 от Договора са приложими към хоризонталните и вертикалните споразумения и практики на предприятия, които „могат да засегнат търговията между държави-членки“.
2. При тълкуването на членове 81 и 82 общностните съдилища до голяма степен са определили съдържанието и обхвата на понятието за засягане на търговията между държави-членки.
3. Настоящите насоки разглеждат принципите, разработени от общностните съдилища, във връзка с тълкуването на понятието за засягане на търговията съгласно членове 81 и 82. По-долу подробно се разяснява кога споразуменията не могат значително да засегнат търговията между държави-членки (правилото за незначително засягане на търговията: правило NAAT). Насоките нямат за цел да бъдат изчерпателни. Целта е да се изложи методологията за прилагане на понятието за засягане на търговията и да се предоставят насоки за нейното прилагане в често срещани ситуации. Въпреки че не са задължителни за тях, настоящите насоки имат за цел да предоставят насоки на съдилищата и органите на държавите-членки при прилагането на понятието за засягане на търговията, съдържащо се в членове 81 и 82.
4. Настоящите насоки не се занимават с въпроса какво представлява значителното ограничаване на конкуренцията съгласно член 81, параграф 1. Този въпрос е различен от въпроса за възможността споразуменията да оказват значително засягане на търговията между държавите-членки и се разглежда в Известието на Комисията относно споразуменията с минимално значение, които не ограничават значително конкуренцията съгласно член 81, параграф 1 от Договора ⁽¹⁾ (правило *de minimis*). Насоките нямат за цел да предлагат указания относно понятието за засягане на търговията съгласно член 87, параграф 1 от Договора по отношение на държавните помощи.
5. Настоящите насоки, включително правилото NAAT, не засягат тълкуването на членове 81 и 82, което може да бъде дадено от Съда на Европейските общности и от Първоинстанционния съд.

2. КРИТЕРИЙ ЗА ЗАСЯГАНЕ НА ТЪРГОВИЯТА

2.1. Общи принципи

6. Член 81, параграф 1 предвижда, че „забраняват се като несъвместими с общия пазар: всички споразумения между

предприятия, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики, които биха могли да засегнат търговията между държави-членки и които имат за цел или резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на общия пазар“. С оглед улеснение „споразумения, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики“ ще се наричат общо „споразумения“.

7. Член 82 от своя страна предвижда, че „е забранена като несъвместима с общия пазар всяка злоупотреба от страна на едно или повече предприятия с господстващо положение в рамките на общия пазар или в съществена част от него, доколкото тя може да повлияе върху търговията между държави-членки“. По-долу терминът „практики“ се отнася до поведението на предприятия с господстващо положение.
8. Критерият за засягане на търговията също определя обхвата на приложното поле на член 3 от Регламент 1/2003 относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора ⁽²⁾.
9. Съгласно член 3, параграф 1 от посочения регламент органите по конкуренция и съдилищата на държавите-членки трябва да прилагат член 81 по отношение на споразумения, решения на сдружения на предприятия или съгласувани практики по смисъла на член 81, параграф 1 от Договора, които могат да засегнат търговията между държави-членки по смисъла на тази разпоредба, когато прилагат националното законодателство за защита на конкуренцията по отношение на такива споразумения, решения или съгласувани практики. По същия начин, когато органите по конкуренция и съдилищата на държавите-членки прилагат националното законодателство за защита на конкуренцията към която и да е злоупотреба, забранена с член 82 от Договора, те трябва да прилагат също и член 82 от Договора. Така член 3, параграф 1 задължава органите по конкуренция и съдилищата на държавите-членки да прилагат също и членове 81 и 82, когато прилагат националното законодателство за защита на конкуренцията по отношение на споразумения и практики на злоупотреба, които могат да засегнат търговията между държави-членки. От друга страна, член 3, параграф 1 не задължава националните органи по конкуренция и съдилищата да прилагат националното законодателство за защита на конкуренцията, когато прилагат членове 81 и 82 по отношение на споразумения, решения и съгласувани практики и по отношение на злоупотреби, които могат да засегнат търговията между държави-членки. В такива случаи те могат да прилагат самостоятелно общностните правила на конкуренцията.

10. От член 3, параграф 2 следва, че прилагането на националното законодателство за защита на конкуренцията не трябва да води до забрана на споразумения, решения на сдружения на предприятия или съгласувани практики, които могат да засегнат търговията между държави-членки, но които не ограничават конкуренцията по смисъла на член 81, параграф 1 от Договора или изпълняват условията на член 81, параграф 3 от Договора, или попадат в обхвата на регламент за прилагане на член 81, параграф 3 от Договора. Държавите-членки не са възпрепятствани съгласно Регламент 1/2003 да приемат и прилагат по-строги национални закони на своята територия, които забраняват или санкционират едностранно поведение на предприятия.
11. Накрая трябва да бъде упоменато, че член 3, параграф 3 предвижда, че без да се накърняват основните принципи и други разпоредби на общностното право, член 3, параграфи 1 и 2 не се прилагат, когато органите по конкуренция и съдилищата на държавите-членки прилагат националните закони за контрол върху сливанията, нито преклудират прилагането на разпоредбите на националното законодателство, което преследва цел, различна от целта на членове 81 и 82 от Договора.
12. Критерият „засягане на търговията“ е самостоятелен критерий на общностното право, който трябва да бъде оценяван за всеки конкретен случай. Това е юрисдикционен критерий, който определя приложното поле на общностното право на конкуренция⁽³⁾. Общностното право на конкуренция не е приложимо към споразумения и практики, които не могат значително да засегнат търговията между държави-членки.
13. Критерият „засягане на търговията“ ограничава приложното поле на членове 81 и 82 до споразумения и практики, които могат да имат минимално по степен презгранично влияние в рамките на Общността. Според Съда на Европейските общности възможността споразумението или практиката да засегнат търговията между държави-членки трябва да бъде „значителна“⁽⁴⁾.
14. По отношение на член 81 от Договора споразумението трябва да може да засегне търговията между държави-членки. Не се изисква всяка отделна част на споразумението, включително ограничения на конкуренцията, които могат да произтичат от споразумението, да отговаря на това условие⁽⁵⁾. Ако споразумението като цяло може да засегне търговията между държави-членки, е налице юрисдикция на общностното право по отношение на цялото споразумение, включително всякакви части от споразумението, които поотделно не засягат търговията между държави-членки. В случаите, когато договорните отношения между същите страни включват няколко дейности, тези дейности трябва, за да формират част от същото споразумение, да бъдат пряко свързани и да представляват неразделна част от същото общо търговско споразумение⁽⁶⁾. Ако това не е така, всяка дейност представлява отделно споразумение.
15. Без значение е дали участието на определено предприятие в споразумението засяга значително търговията между държави-членки⁽⁷⁾. Едно предприятие не може да избегне юрисдикция на общностното право само поради факта, че неговият собствен принос към споразумение, което от своя страна може да засегне търговията между държави-членки, е незначителен.
16. Не е необходимо за установяването на юрисдикция на общностното право да се доказва връзка между предполагаемото ограничаване на конкуренцията и възможността споразумението да засегне търговията между държави-членки. Споразумения, неограничаващи конкуренцията, могат също да засегнат търговията между държави-членки. Например споразумения за селективно разпространение, базирани на чисто качествени критерии за избор, оправдани от естеството на продуктите, които не ограничават конкуренцията по смисъла на член 81, параграф 1, могат въпреки всичко да засегнат търговията между държави-членки. Все пак предполагаемите ограничения, произтичащи от споразумението, могат да дадат ясна индикация, що се отнася до възможността споразумението да засегне търговията между държави-членки. Например споразумение за разпространение, което забранява износа, е по своята същност способно да засегне търговията между държави-членки, макар и не непременно значително⁽⁸⁾.
17. По отношение на член 82 търговията между държави-членки трябва да е засегната от злоупотребата. Това не означава, че всеки елемент от поведението трябва да бъде оценяван изолирано. Поведение, което е част от общата стратегия на предприятие с господстващо положение трябва да бъде оценявано от гледна точка на цялостното му влияние. Когато предприятие с господстващо положение прилага различни практики в преследване на една и съща цел, например практики, които целят елиминиране или изключване от пазара на конкуренти, за да бъде приложен член 82 по отношение на всички практики, формиращи част от тази обща стратегия, достатъчно е най-малко една от тези практики да е способна да засегне търговията между държави-членки⁽⁹⁾.
18. От формулировката на членове 81 и 82 и съдебната практика на общностните съдилища следва, че при прилагането на критерия за засягане на търговията трябва да се обърне внимание на три елемента:
- а) понятието за „търговия между държави-членки“
 - б) понятието „може да засегне“, и
 - в) понятието за „значителност“.

- 2.2. **Понятието за „търговия между държави-членки“**
19. Понятието за „търговия“ не се ограничава до традиционната размяна на стоки и услуги през граница⁽¹⁰⁾. Това е по-широко понятие, което включва задгранична стопанска дейност, включително установяване⁽¹¹⁾. Това тълкуване е съвместимо с фундаменталната цел на Договора, а именно, да подпомогне свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали.
20. Съгласно установената съдебна практика понятието за „търговия“ включва и случаи, когато споразумения или практики засягат конкурентната структура на пазара. Споразумения и практики, които засягат конкурентната структура вътре в Общността като елиминират или заплашват да елиминират конкурент, опериращ в Общността, могат да станат предмет на общностното конкурентно право⁽¹²⁾. Когато дадено предприятие е или рискува да бъде елиминирано, конкурентната структура в рамките на Общността е засегната, както и стопанската дейност на предприятието.
21. Изискването, че трябва да има засягане на търговията „между държави-членки“ предполага, че трябва да е засегната презграничната стопанска дейност, включваща поне две държави-членки. Не се изисква споразумението или практиката да засягат търговия между една държава-членка като цяло и друга държава-членка като цяло. Членове 81 и 82 могат да се прилагат и когато участва част от държава-членка, при условие че засягането на търговията е значително⁽¹³⁾.
22. Прилагането на критерия за засягане на търговията не зависи от определянето на съответните географски пазари. Търговията между държави-членки може да бъде засегната също и в случаите, когато съответният пазар е национален или поднационален⁽¹⁴⁾.
- 2.3. **Понятието „може да засегне“**
23. Смисълът на понятието „може да засегне“ е да дефинира естеството на изискваното засягане на търговията между държави-членки. Съгласно стандартния тест, разработен от Съда на Европейските общности, понятието „може да засегне“ предполага, че трябва да е възможно да се предвиди с достатъчно висока степен на вероятност, на базата на съвкупност от обективни правни и фактически фактори, че споразумението или практиката могат да окажат влияние, пряко или косвено, реално или потенциално, върху модела на търговията между държави-членки⁽¹⁵⁾⁽¹⁶⁾. Както беше посочено в параграф 20 по-горе, Съдът на Европейските общности е разработил и тест на базата на това дали споразумението или практиката засягат конкурентната структура. В случаите, когато споразумението или практиката могат да засегнат конкурентната структура вътре в Общността, е налице юрисдикция на общностното право.
24. Тестът за „модел на търговията“, разработен от Съда на Европейските общности, съдържа следните основни елементи, които ще се разгледат в разделите, както следва:
- а) „достатъчно висока степен на вероятност на базата на съвкупност от обективни правни и фактически фактори“;
- б) влияние върху „модела на търговията между държави-членки“;
- в) „пряко или косвено, реално или потенциално влияние“ върху модела на търговията.
- 2.3.1. *Достатъчно висока степен на вероятност на базата на съвкупност от обективни правни и фактически фактори*
25. Оценката на засягане на търговията се базира на обективни фактори. Не е необходимо субективно намерение от страна на засегнатите предприятия. Ако все пак има доказателства, че предприятия са планирали да въздействат върху търговията между държави-членки например защото са се опитали да възпрепятстват износа или вноса във и от държави-членки, това е фактор, който следва да се вземе предвид.
26. Думите „може да засегне“ и позоваването от Съда на Европейските общности на „достатъчно висока степен на вероятност“ предполага, че за да бъде установена юрисдикция на общностното право не е необходимо споразумението или практиката да действително оказват или да са оказвали влияние върху търговията между държави-членки. Достатъчно е, че споразумението или практиката „могат“ да имат такова влияние⁽¹⁷⁾.
27. Не е задължително или необходимо да се изчислява реалният обем на търговията между държави-членки, засегнати от споразумението или практиката. Например при споразумения, забраняващи износа в други държави-членки, не е необходимо да се изчислява какво би било нивото на паралелната търговия между държавите-членки преди сключване на споразумението. Това тълкуване е съвместимо с юрисдикционното естество на критерия за засягане на търговията. Юрисдикцията на общностното право се простира до категории споразумения и практики, които могат да имат презгранични последици, независимо от това дали определено споразумение или практика има такива последици.
28. Оценката съгласно критерия за засягане на търговията зависи от редица фактори, които поотделно не могат да бъдат решаващи⁽¹⁸⁾. Съответните фактори включват естеството на споразумението и практиката, естеството на продуктите, обхванати от споразумението или практиката и позицията и важността на засегнатите предприятия⁽¹⁹⁾.

29. Естеството на споразумението и практиката предоставя информация от гледна точка на качеството за възможността споразумението или практиката да въздействат върху търговията между държави-членки. Самото естество на някои споразумения и практики им дава възможност да засегнат търговията между държави-членки, докато други изискват по-подробен анализ в това отношение. Презграничните картели са пример за първото, докато съвместните предприятия, ограничени до територията на една държава-членка, са пример за последното. Този аспект е разгледан по-долу в раздел 3, чийто предмет са и различните категории споразумения и практики.
30. Естеството на продуктите, предмет на споразуменията или практиките, показва дали търговията между държави-членки може да бъде засегната. Когато по своето естество продуктите се търгуват лесно зад граница или са важни за предприятия, които искат на навлязат или да разширят своята дейност в други държави-членки, е по-лесно да се установи юрисдикция на Общността, отколкото в случаите, когато поради тяхното естество има ограничено търсене на продукти, предлагани от доставчици от други държави-членки, или когато интересът към продуктите е ограничен от гледна точка на задграничното установяване или разширяване на икономическата дейност, осъществявана от това място на установяване ⁽²⁰⁾. Установяването включва създаване от предприятия от една държава-членка на представителствата, клонове или дъщерни дружества в друга държава-членка.
31. Пазарната позиция на засегнатите предприятия и обемът на техните продажби са показателни от количествена гледна точка за възможността въпросното споразумение или практика да засегне търговията между държави-членки. Този аспект, който представлява неразделна част от оценката на значителност, е разгледан в раздел 2.4 по-долу.
32. Освен вече упоменатите фактори е необходимо да се вземат предвид правната и фактическа среда, в която споразумението или практиката оперират. Съответният икономически и правен контекст дава възможност да се види потенциалът за влияние върху търговията между държави-членки. Ако съществуват абсолютни бариери за презграничната търговия между държави-членки, които са външни за споразумението или практиката, търговията може да бъде засегната, ако има вероятност тези бариери да изчезнат в недалечно бъдеще. Когато бариерите не са абсолютни, а просто затрудняват презграничната дейност, от първостепенна важност е да се гарантира, че споразуменията и практиките не възпрепятстват допълнително тази дейност. Споразуменията и практики, които правят това, могат да засегнат търговията между държави-членки.
- 2.3.2. *Влияние върху „модела на търговията между държави-членки“*
33. За да бъдат членове 81 и 82 приложими, трябва да се осъществява влияние върху „модела на търговията между държави-членки“.
34. Терминът „модел на търговията“ е неутрален. Няма условие търговията да бъде ограничена или намалена ⁽²¹⁾. Моделите на търговията могат да бъдат засегнати и когато споразумение или практика стане причина за разширяване на търговията. Всъщност юрисдикция на Общността се установява, ако търговията между държави-членки има вероятност да се развие по различен начин със споразумението или практиката в сравнение с начина, по който би се развила при липсата на споразумение или практика ⁽²²⁾.
35. Това тълкуване отразява факта, че критерият за засягане на търговията е юрисдикционен критерий, който служи за разграничаване на тези споразумения и практики, които могат да имат презгранични последици, даващи основание за проучване съгласно общностното право на конкуренция, от тези споразумения и практики, които нямат такива.
- 2.3.3. *„Пряко или косвено, реално или потенциално влияние“ върху модела на търговията*
36. Влиянието на споразумения и практики върху модела на търговията между държави-членки може да бъде „пряко или косвено, реално или потенциално“.
37. Пряко влияние върху търговията между държави-членки обикновено се появява във връзка с продукти, предмет на споразумение или практика. Например когато производители на определен продукт в различни държави-членки се договорят да си поделят пазарите, се оказва пряко влияние върху търговията между държави-членки на пазара на въпросните продукти. Друг пример за пряко влияние е, когато доставчик прави отстъпки на дистрибутора само за продуктите, продадени в държавата-членка, в която дистрибуторът е установен. Такива практики повишават относителната цена на продуктите, предназначени за износ, като правят експортните продажби по-малко атрактивни и по-малко конкурентни.
38. Косвено влияние често се появява във връзка с продукти, които са свързани с тези, които са предмет на споразумение или практика. Косвено влияние може да се появи например, когато дадено споразумение или практика влияят на презграничната икономическа дейност на предприятия, които използват или по друг начин разчитат на продуктите, предмет на споразумението или практиката ⁽²³⁾. Такива въздействия могат да възникнат например, когато споразумението или практиката са свързани с междинния продукт, който не се търгува, но който се използва в доставката на крайния продукт, който се търгува. Съдът на

Европейските общности е на мнение, че търговията между държави-членки е могла да бъде засегната при споразумение, свързано с фиксиране на цени на алкохоли, използвани в производството на коняк ⁽²⁴⁾. Докато суровината не е била изнесена, крайният продукт — конякът — е бил изнесен. В такива случаи е приложимо общностното право на конкуренция, ако търговията с крайния продукт може да бъде значително засегната.

39. Косвено влияние върху търговията между държави-членки може да се появи и по отношение на продукти, предмет на споразумението или практиката. Например, споразумения съгласно които производител ограничава гаранциите за продукти, продадени от дистрибутори в рамките на тяхната държава-членка на установяване, възпрепятства потребителите да купуват продуктите, тъй като няма да могат да позоват гаранцията ⁽²⁵⁾. Износът, осъществяван от официални дистрибутори и паралелни търговци, става по-труден, тъй като в очите на потребителите продуктите са по-малко атрактивни без гаранцията на производителя ⁽²⁶⁾.
40. Реалното влияние върху търговията между държави-членки е това, което е резултат от споразумението или практиката след тяхното прилагане. Споразумение между доставчик и дистрибутор от една и съща държава-членка например такова, което забранява износа в друга държава-членка, може да окаже реално влияние върху търговията между държави-членки. Без споразумението дистрибуторът би бил свободен да започне продажби за износ. Трябва да се напомни, че не е необходимо реалното влияние да се прояви. Достатъчно е, че споразумението или практиката могат да имат такова влияние.
41. Потенциално влияние е това, за което има много голяма вероятност да възникне в бъдеще. С други думи трябва да се вземе предвид бъдещото развитие на пазара ⁽²⁷⁾. Дори търговията да не може да бъде засегната по време на сключване на споразумението или когато се въвежда практиката, членове 81 и 82 остават приложими, ако факторите, които са довели до това сключване, има вероятност да се променят в недалечно бъдеще. В тази връзка е уместно да се вземе предвид влиянието на мерките за либерализация, приети от Общността или от въпросните държави-членки, както и другите мерки, насочени към премахване на правните бариери пред търговията.
42. Освен това, дори ако в определен момент от време пазарните условия са неблагоприятни за презгранична търговия, например защото цените са сходни във въпросните държави-членки, търговията все пак може да бъде засегната, ако

ситуацията се промени в резултат на променящите се пазарни условия ⁽²⁸⁾. Това което има значение, е възможността споразумението или практиката да засегнат търговията между държави-членки, а не дали в някакъв определен момент те действително го правят.

43. Включването на косвеното или потенциалното влияние в анализа на влиянието върху търговията между държави-членки не означава, че анализът може да се базира на малко вероятни или хипотетични въздействия. Вероятността едно определено споразумение да доведе до косвено или потенциално влияние трябва да бъде обяснена от органа или страната, претендираща, че търговията между държави-членки може да бъде значително засегната. Хипотетични или теоретични въздействия не са достатъчни за установяване на юрисдикция на общностното право. Например споразумение, което повишава цената на продукт, който не може да се търгува, намалява разполагаемите доходи на потребителите. Тъй като потребителите разполагат с по-малко пари за харчене, те могат да купят по-малко продукти, внесени от друга държава-членка. Връзката между такова влияние върху дохода и търговията между държави-членки е обикновено твърде отдалечена, за да се установи юрисдикция на общностното право.

2.4. Понятието за значителност

2.4.1. Основен принцип

44. Критерият за влияние върху търговията включва количествен елемент, ограничаващ юрисдикцията на общностното право до споразумения и практики, които могат да имат определена сила на влияние. Споразумения и практики не попадат в приложното поле на членове 81 и 82, когато засягат пазара незначително, като се има предвид слабата позиция на засегнатите предприятия на пазара на въпросните продукти ⁽²⁹⁾. Значителността може да бъде оценена с позоваване на позицията и важността на съответните предприятия на пазара за въпросните продукти ⁽³⁰⁾.
45. Оценката на значителността зависи от обстоятелствата за всеки отделен случай, по-специално естеството на споразумението и практиката, естеството на продуктите и пазарната позиция на въпросните предприятия. Когато по своето естество споразумението или практиката могат да засегнат търговията между държави-членки, прагът на значителност е по-нисък отколкото при споразумения и практики, които по своето естество не могат да засегнат търговията между държави-членки. Колкото по-силна е пазарната позиция на засегнатите предприятия, толкова по-вероятно е, че споразумение или практика, способни да засегнат търговията между държави-членки, могат да направят това значително ⁽³¹⁾.

46. В редица случаи, засягащи вноса и износа, Съдът на Европейските общности приема, че изискването за значителност е било изпълнено, когато продажбите на засегнатите предприятия възлизат на около 5 % от пазара ⁽³²⁾. Но пазарният дял сам по себе си невинаги се е приемал като решаващ фактор. Необходимо е също да се вземе предвид оборотът на предприятията от въпросните продукти ⁽³³⁾.
47. По този начин значителността може да бъде измерена като абсолютна величина (оборот) и като относителна величина, като се сравнява позицията на въпросното предприятие с тази на другите участници на пазара (пазарен дял). Това фокусиране върху позицията и важността на предприятията е съвместимо с понятието „може да засегне“, което предполага, че оценката се базира по-скоро на способността на споразумението или практиката да засегнат търговията между държави-членки отколкото на влиянието върху съществуващите потоци от стоки и услуги през границите. Пазарната позиция на предприятията и техният оборот от въпросните продукти са показателни за способността на споразумението или практиката да засегнат търговията между държави-членки. Тези два елемента са отразени в презумпциите, установени в параграфите и член 53 по-долу.
48. Прилагането на теста за значителност не изисква непременно съответните пазари да бъдат определени и пазарните дялове изчислени ⁽³⁴⁾. Продажбите на едно предприятие като абсолютна величина могат да се окажат достатъчни да подкрепят извода, че влиянието върху търговията е значително. Това в особено голяма степен важи в случая за споразумения и практики, които по своето естество могат да засегнат търговията между държави-членки, например защото са свързани с вноса и износа, или защото включват няколко държави-членки. Фактът, че при такива обстоятелства оборотът на продуктите, предмет на споразумението, може да бъде достатъчен да се направи извод за осезателен ефект върху търговията между държави-членки, е отразен в позитивната презумпция, изложена в параграфа по-долу.
49. Споразуменията и практиките трябва винаги да се разглеждат в икономическия и правния аспект, в които се проявяват. В случай на вертикални споразумения може да се окаже необходимо да се вземат предвид някои кумулативни въздействия на паралелни мрежи от сходни споразумения ⁽³⁵⁾. Дори ако едно споразумение или мрежа от споразумения не може значително да засегне търговията между държави-членки, влиянието на паралелни мрежи от споразумения, взети като цяло, могат да направят това. За тази цел обаче е необходимо отделното споразумение или мрежа от споразумения значително да допринесат за цялостното влияние върху търговията ⁽³⁶⁾.
- 2.4.2. Количествено определяне на значителността
50. Не е възможно да бъдат установени общи количествени правила за всички категории споразумения, определящи кога търговията между държави-членки може да бъде засегната значително. Възможно е обаче да се посочи кога търговията обикновено не може да бъде значително засегната. Първо, в своето известие относно споразуменията с минимално значение, които не ограничават значително конкуренцията съгласно член 81, параграф 1 от Договора (правило *de minimis*) ⁽³⁷⁾ Комисията посочва, че споразуменията между малки и средни предприятия (МСП), както е дефинирано в приложението към Препоръка 96/280/ЕО на Комисията ⁽³⁸⁾, обикновено не могат да засегнат търговията между държави-членки. Причината за тази презумпция е фактът, че дейността на малките и средните предприятия се извършва на местно равнище или най-много на регионално. Все пак малките и средните предприятия могат да попадат в обхвата на юрисдикцията на общностното право, когато се развива презгранична икономическа дейност. Второ, Комисията счита за уместно да определи основните принципи, посочващи кога търговията не може да бъде значително засегната, т. е. стандарт, определящ липсата на значително влияние върху търговията между държави-членки (правило *NAAT*). Когато се прилага член 81, Комисията приема този стандарт като негативна оборима презумпция, която се прилага към всички споразумения по смисъла на член 81, параграф 1 независимо от естеството на ограниченията, съдържащи се в споразумението, включително ограничения, които са били определени като съществени ограничения в регламентите за груповото освобождаване и насоките на Комисията. В случаите, когато тази презумпция се прилага, Комисията обикновено не образува производство по подадена молба, нито по собствена инициатива. Когато предприятията приемат добросъвестно, че едно споразумение е предмет на негативна презумпция, Комисията не налага глоби.
51. Без да засягат разпоредбите в параграфа по-долу, тази негативна дефиниция на значителността не означава, че споразумения, които не попадат в обхвата на критерия, изложен по-долу, могат автоматично да оказват значително влияние върху търговията между държави-членки. Необходимо е анализ на всеки отделен случай.
52. Комисията се придържа към схващането, че по принцип споразуменията не могат значително да засегнат търговията между държави-членки, когато са изпълнени кумулативно следните условия:
- свкупният пазарен дял на страните на всеки съответен пазар в рамките на Общността, засегнат от споразумението, да не надвишава 5 %, и
 - при хоризонтални споразумения свкупният годишен оборот в Общността на засегнатите предприятия ⁽³⁹⁾ за продуктите, предмет на споразумението, да не надвишава 40 милиона EUR. При споразумения за съвместна покупка на продукти съответният оборот представлява комбинираните покупки на продукти, предмет на споразумението, направени от страните.

При вертикалните споразумения съвкупният годишен оборот в Общността на доставчика за продуктите, предмет на споразумението, да не надвишава 40 милиона EUR. За лицензионните споразумения съответният оборот е съвкупният оборот на притежателите на лицензии за продуктите, включващи лицензираната технология и собствения оборот на лизингодателя за такива продукти. При споразумения, сключени между купувач и няколко доставчика, съответният оборот представлява комбинирани покупки на купувача на продуктите, предмет на споразуменията.

Комисията прилага същата презумпция, когато две последователни календарни години споменатият по-горе праг на оборота не е превишен с повече от 10 %, а споменатият по-горе пазарен праг не е превишен с повече от 2 процентни пункта. В случаите, когато споразумението е свързано с нововъзникващ, все още несъществуващ пазар, и когато вследствие на това страните нито генерират съответния оборот, нито акумулират някакъв пазарен дял, Комисията не прилага тази презумпция. В такива случаи може да се наложи значителността да бъде изчислена на базата на позицията на страните на сродни продуктови пазари или финансова мощ в областта на технологиите, свързани със споразумението.

53. Комисията се придържа и към становището, че когато едно споразумение по своето естество може да засегне търговията между държави-членки, например защото се отнася до вноса и износа или включва няколко държави-членки, съществува оборима позитивна презумпция, че такива въздействия върху търговията са значителни, когато оборотът на страните за продуктите, предмет на споразумението, изчислен съгласно параграфи 52 и 54, надвишава 40 милиона EUR. За споразумения, които по своето естество могат да засегнат търговията между държави-членки, може да се приеме, че такова влияние е значително, когато пазарният дял на страните надвишава 5 % праг, предвиден в предходния параграф. Все пак тази презумпция не се прилага, когато споразумението обхваща само част от държава-членка (виж параграф 90 по-долу).
54. Що се отнася до прага от 40 милиона EUR (виж параграф 52 по-горе), оборотът се изчислява на базата на общите продажби в Общността през предходната финансова година, като се изключат данъците, извършени от засегнатите предприятия, на продуктите, предмет на споразумението (договорните продукти). Продажбите между дружества, които формират част от същото предприятие, се изключват ⁽⁴⁰⁾.
55. За прилагането на прага на пазарен дял е необходимо да се определи съответният пазар ⁽⁴¹⁾. Той се състои от съответния продуктов пазар и съответния географски пазар.
- Пазарните дялове следва да бъдат изчислявани на базата на данните за стойността на продажбите или, когато е уместно, на данните за стойността на покупките. Ако няма данни за стойността, могат да бъдат използвани изчисленията, направени на базата на надеждна информация за пазара.
56. При мрежи от споразумения, сключени от един доставчик с няколко различни дистрибутора, се вземат предвид продажбите, направени по цялата мрежа.
57. Договори, които представляват част от един и същ общ договор, представляват отделно споразумение за целите на правилото НААТ ⁽⁴²⁾. Предприятията не могат да влязат в тези прагове, като разделят споразуменията, които представляват едно цяло от икономическа гледна точка.

3. ПРИЛАГАНЕ НА ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ГОРЕ ПРИНЦИПИ КЪМ ОБИЧАЙНИ ТИПОВЕ СПОРАЗУМЕНИЯ И ЗЛОУПОТРЕБИ

58. Комисията прилага негативната презумпция, изложена в предходния раздел, към всички споразумения, включително към споразумения, които по своето естество могат да засегнат търговията между държави-членки, както и към споразумения, които включват търговия с предприятия, установени в трети страни (виж раздел 3.3 по-долу).
59. Извън обхвата на негативната презумпция Комисията взема предвид качествени елементи, свързани с естеството на споразумението или практиката и естеството на продуктите, за които се отнасят (виж параграфите по-горе). Значението на естеството на споразумението е отразено също в позитивната презумпция, изложена в параграф 53 по-горе, отнасяща се до значителността при споразумения, които по своето естество могат да засегнат търговията между държави-членки. С оглед на това да се осигурят допълнителни насоки за прилагането на понятието за влияние върху търговията е полезно да се разгледат различни обичайни типове споразумения и практики.
60. В следващите раздели ясно се разграничават споразумения и практики, които включват няколко държави-членки, и споразумения и практики, които се ограничават с една държава-членка или с част от една държава-членка. Тези две основни категории допълнително се разбиват на подкатегории на базата на естеството на въпросните споразумения и практики. Разгледани са също и споразумения и практики, включващи трети страни.

3.1. Споразумения и злоупотреби, засягащи или прилагани в няколко държави-членки

61. Споразумения и практики, засягащи или прилагани в няколко държави-членки, почти във всички случаи могат да засегнат търговията между държави-членки. Когато съответният оборот надвиши прага съгласно параграфа по-горе, в повечето случаи не е необходимо да се прави подробен анализ за това дали търговията между държави-членки може да бъде засегната. За да се осигурят насоки и за тези случаи и да се илюстрират принципите, разработени в раздел 2 по-горе, е полезно да се обясни кои са факторите, които обикновено се използват в подкрепа на изводите на правораздаването в Общността.

3.1.1. Споразумения, които се отнасят до вноса и износа

62. Споразумения между предприятия в две или повече държави-членки, които се отнасят до вноса и износа, по своето естество са способни да засегнат търговията между държави-членки. Такива споразумения, независимо от това дали ограничават конкуренцията или не, имат пряко влияние върху модел на търговията между държави-членки. По делото *Keppel & Keppel* например, което се отнася за споразумение между френски производител и немски дистрибутор и което обхваща повече от 10 % от износа на цимент от Франция за Германия за количество от 350 000 тона на година, Съдът на Европейските общности се придържа към становището, че е невъзможно да се приеме, че такова споразумение не може да засегне (значително) търговията между държавите-членки ⁽⁴³⁾.

63. Тази категория включва споразумения, които налагат ограничения на вноса и износа, включително ограничения на активните и пасивните продажби и препродажби от купувачи на клиенти в други държави-членки ⁽⁴⁴⁾. В тези случаи съществува връзка между предполагаемото ограничение на конкуренцията и влиянието върху търговията, тъй като същинската цел на ограничението е да попречи на потоците на стоки и услуги между държави-членки, които иначе биха били възможни. Без значение е дали страните по споразумението са установени в една държава-членка или в различни държави-членки.

3.1.2. Картели, засягащи няколко държави-членки

64. Картелни споразумения като тези, свързани с фиксиране на цени и подялба на пазара, засягащи няколко държави-членки, могат по своето естество да засегнат търговията между държави-членки. Презграничните картели хармонизират условията на конкуренция и засягат взаимното проникване на търговията, укрепвайки традиционните модели на търговия ⁽⁴⁵⁾. Когато предприятия се договарят за

разпределяне на географски територии, продажбите от други региони на разпределените територии могат да бъдат елиминирани или редуцирани. Когато предприятия се договарят за фиксиране на цени, те елиминират конкуренцията и произтичащите от нея разлики, които биха мотивирали конкуренти и клиенти да вземат участие в презгранична търговия. Когато предприятия се договарят за квоти за продажби, традиционните модели на търговия се запазват. Засегнатите предприятия се възпържат от разширяване на производството и по този начин от обслужване на потенциални клиенти в други държави-членки.

65. Засягането върху търговията при презграничните картели обикновено е значително поради тяхното естество и се дължи на пазарната позиция на предприятията, участващи в картела. Картели обикновено се създават, когато участващите предприятия заедно държат голям дял от пазара, тъй като това им позволява да повишават цените или да намаляват производството.

3.1.3. Хоризонтални споразумения за сътрудничество, които засягат няколко държави-членки

66. Настоящият раздел обхваща различни видове хоризонтални споразумения за сътрудничество. Хоризонталните споразумения за сътрудничество могат например да приемат формата на споразумения, съгласно които две или повече предприятия си сътрудничат при изпълнението на определена икономическа дейност например производство и дистрибуция ⁽⁴⁶⁾. Често такива споразумения са и съвместните предприятия. Съвместните предприятия, които трайно изпълняват всички функции на самостоятелно стопанско предприятие, са предмет на Регламента за сливанията ⁽⁴⁷⁾. На общностно равнище такива пълноправни съвместни предприятия не се третираат съгласно членове 81 и 82, освен в случаите, когато е приложим член 2, параграф 4 от Регламента за сливанията ⁽⁴⁸⁾. Ето защо настоящият раздел не се занимава с пълноправните съвместни предприятия. При непълноправните съвместни предприятия съвместното предприятие не оперира като самостоятелен доставчик (или купувач) на никой пазар. То просто обслужва предприятията майки, които оперират на пазара самостоятелно ⁽⁴⁹⁾.

67. Съвместните предприятия, които осъществяват дейност в две или повече държави-членки или които произвеждат продукция, продавана от предприятията майки в две или повече държави-членки, оказват влияние на търговските дейности на страните в тези райони на Общността. Поради същността си такива споразумения биха могли да засегнат търговията между държави-членки за разлика от ситуацията, в която липсва споразумение ⁽⁵⁰⁾. Моделът на търговията е засегнат, когато предприятията пренасочват своите дейности към съвместното предприятие или го използват за създаване на нов източник за доставки в Общността.

68. Търговията може да бъде засегната и когато едно съвместно предприятие произвежда ресурс за предприятията майки, който впоследствие се преработват допълнително или се включват в продукт от предприятията майки. Такъв може да бъде случаят, когато въпросният ресурс е бил осигурен от доставчици в други държави-членки, когато предприятията майки по-рано са произвели ресурса в други държави-членки, или когато крайният продукт се търгува в повече от една държава-членка.
69. При оценката на значителността е важно да се вземат предвид продажбите на продуктите от предприятията майки, свързани със споразумението, а не само тези на съвместното предприятие, създадено със споразумението, като се има предвид, че съвместното предприятие не оперира като самостоятелна единица на никой пазар.
- 3.1.4. *Вертикални споразумения, прилагани в няколко държави-членки*
70. Вертикални споразумения и мрежи от сходни вертикални споразумения, прилагани в няколко държави-членки, обикновено са способни да засегнат търговията между държави-членки, ако водят до насочване на търговията по определен начин. Мрежи от споразумения за селективна дистрибуция, прилагани в две или повече държави-членки, насочват търговията по определен начин, тъй като я ограничават до членове на мрежата, като по този начин засягат модела на търговията за разлика от ситуация, при която липсва споразумение ⁽⁵¹⁾.
71. Търговията между държави-членки може да бъде засегната от вертикални споразумения, които водят до изключване от пазара. Това могат да бъдат споразумения, съгласно които дистрибутори в няколко държави-членки се договарят да купуват само от определен доставчик или да продават само неговите продукти. Такива споразумения могат да ограничат търговията между държавите-членки, в които се прилагат споразуменията, или търговията от държави-членки, които не са включени в споразумението. Изключването от пазара може да бъде резултат от индивидуални споразумения или мрежи от споразумения. Когато споразумение или мрежи от споразумения, които включват няколко държави-членки, могат да доведат до изключване от пазара, възможността споразумението или споразуменията да засегнат търговията между държави-членки е значителна.
72. Споразумения между доставчици и дистрибутори, които осигуряват поддържане на препродажни цени (RPM), и които обхващат две или повече държави-членки, обикновено по своето естество са способни да засегнат търговията между държави-членки ⁽⁵²⁾. Такива споразумения променят ценовите нива, които вероятно биха съществували при липса на споразумение и по такъв начин засягат модела на търговията.
- 3.1.5. *Злоупотреба с господстващо положение, което засяга няколко държави-членки*
73. В случай на злоупотреба с господстващо положение е уместно да се направи разлика между злоупотреби, които повишават бариерите за навлизане на пазара или елиминират конкуренти (структурни злоупотреби), и злоупотреби, чрез които господстващото предприятие използва своята икономическа мощ, например като начислява прекалено високи или дискриминационни цени (експлоатативни злоупотреби). И двата вида злоупотреби могат да се осъществят посредством споразумения, които еднакво са предмет на член 81, параграф 1, или посредством едностранно поведение, което според общностното конкурентно право е обект само на член 82.
74. При експлоатативните злоупотреби, например дискриминационни отстъпки, влиянието се оказва върху търговците надолу по веригата, които или извличат изгода, или търпят загуби, променяйки тяхната конкурентна позиция и засягайки модела на търговия между държави-членки.
75. Когато господстващо предприятие се ангажира с елиминиращо поведение в повече от една държава-членка, тази злоупотреба може по своето естество да засегне търговията между държави-членки. Такова поведение оказва негативно влияние върху конкуренцията в регион, простиращ се извън територията на една държава-членка, като може да отклони търговията от курса, който тя би следвала в отсъствие на злоупотребата. Например моделът на търговия може да бъде засегнат, когато предприятие с господстващо положение дава отстъпки за лоялност. Клиентите, включени в системата за предоставяне на изключителни отстъпки, е по-вероятно да купуват по-малко от конкуренти на дружество с господстващо положение, отколкото биха купували, ако нямаше такива отстъпки. Елиминиращо поведение, което има за цел пряко отстраняване на конкурент, например хищническо ценообразуване, също може да засегне търговията между държави-членки поради влиянието си върху конкурентната пазарна структура в Общността ⁽⁵³⁾. Когато едно господстващо предприятие се ангажира с поведение, имащо за цел да елиминира конкурент, който извършва дейността си в повече от една държава-членка, търговията може да бъде засегната по няколко начина. Първо, съществува риск засегнатият конкурент да престане да бъде източник на доставки в Общността. Дори ако предприятието обект не е елиминирано, може да бъде засегнато неговото бъдещо конкурентно поведение, което също може да окаже влияние върху търговията между държави-членки. Второ, злоупотребата може да засегне и други конкуренти. Чрез злоупотребата предприятието с господстващо положение може да даде знак на своите конкуренти, че ще наказва опитите им да се ангажират с реална конкуренция. Трето, самият факт на елиминиране на конкурент може да бъде достатъчен, за да бъде засегната търговията между държави-членки. Такъв може да бъде случаят дори когато предприятието, което рискува да бъде елиминирано, се занимава главно с износ за трети страни ⁽⁵⁴⁾. Когато има риск ефективната конкурентна структура на пазара в Общността да бъде допълнително накърнена, се прилага юрисдикцията на общностното право.

76. Когато предприятие с господстващо положение на пазара извършва структурна или експлоативна злоупотреба в повече от една държава-членка, възможността злоупотребата да засегне търговията между държави-членки обикновено по своето естество също е значителна. Като се имат предвид пазарната позиция на господстващото предприятие и фактът, че злоупотребата се прилага в няколко държави-членки, мащабът на злоупотребата и възможното ѝ влияние върху модела на търговията обикновено са такива, че търговията между държави-членки може да бъде засегната значително. При експлоативна злоупотреба, например ценова дискриминация, злоупотребата променя конкурентната позиция на търговците в няколко държави-членки. При структурните злоупотреби, включително злоупотреби, които имат за цел отстраняване на конкурент, е засегната стопанската дейност на конкурентите в няколко държави-членки. Самото съществуване на господстващо положение в няколко държави-членки означава, че конкуренцията в значителна част от общия пазар вече е отслабена⁽⁵⁵⁾. Когато предприятие с господстващо положение на пазара допълнително отслабва конкуренцията, като прибегва до злоупотреба, например като отстранява конкурент, възможността злоупотребата да засегне конкуренцията между държави-членки обикновено е значителна.

3.2. Споразумения и злоупотреби, засягащи една или само част от една държава-членка

77. Когато споразумения или практики на злоупотреба обхващат територията на една държава-членка, може да се окаже необходимо да се извърши по-подробно проучване на възможността споразуменията или практики на злоупотреба да засегнат търговията между държави-членки. Трябва да си припомним, че за да има влияние върху търговията между държави-членки не е необходимо търговията да бъде редуцирана. Достатъчно е, че има възможност за значителна промяна в модела на търговия между държави-членки. Въпреки това в много случаи, включващи една държава-членка, естеството на нарушението, и по-специално, неговата способност да изключи националния пазар, дава ясна представа за възможностите на споразумението или практиката да засегнат търговията между държави-членки. Примерите, дадени дотук, не са изчерпателни. Те просто посочват случаи, когато споразумения, ограничени до територията на една държава-членка могат да се разглеждат като способни да засегнат търговията между държави-членки.

3.2.1. Картели, засягащи една държава-членка

78. Хоризонтални картели, които обхващат една държава-членка, обикновено могат да засегнат търговията между държави-членки. Общностните съдилища се придържат към становището, че споразумения, които обхващат цялата територия на една държава-членка, по своето естество засилват поделянето на пазарите в национален мащаб като възпрепятстват икономическото взаимно обвързване, което Договорт е определен да реализира⁽⁵⁶⁾.

79. Способността на такива споразумения да поделят вътрешния пазар идва от факта, че предприятията, участващи в

картели само в една държава-членка, е необходимо обикновено да предприемат действия за отстраняване на конкуренти от други държави-членки⁽⁵⁷⁾. Ако те не направят това, а продуктът по споразумението е търгуем⁽⁵⁸⁾, картелът рискува основите му да бъдат разклатени от конкуренцията на предприятия от други държави-членки. Такива споразумения могат по своето естество да окажат значително влияние върху търговията между държави-членки, като се има предвид пазарното покритие, необходимо за ефективното функциониране на картелите.

80. Като се има предвид фактът, че понятието за влияние върху търговията включва потенциални въздействия, не е от решаващо значение дали подобно действие срещу конкуренти от други държави-членки е фактически предприето в определен момент от време. Ако цената на картела е подобна на цената, преобладаваща в други държави-членки, може да няма непосредствена необходимост членовете на картела да предприемат действие срещу конкуренти от други държави-членки. Това, което има значение, е дали те са склонни да го направят, ако пазарните условия се променят. Вероятността за това зависи от наличието на естествени бариери за търговията на пазара, включително дали въпросният продукт е търгуем. В случай, свързан с някои банкови услуги „на дребно“⁽⁵⁹⁾, Съдът на Европейските общности е приел становището, че търговията не би могла да бъде значително засегната, тъй като възможностите за търговия с тези специфични продукти са ограничени и не играят важна роля при избора, направен от предприятия от други държави-членки за установяването им във въпросната държава-членка⁽⁶⁰⁾.

81. Степента, до която членовете на картела контролират цените и конкурентите от други държави-членки, може да покаже доколко продуктите, обхванати от картела, са търгуеми. Контролът предполага, че конкуренцията и конкурентите от други държави-членки се възприемат като потенциална заплаха за картела. Освен това, ако има доказателства, че членовете на картела преднамерено са определили ценови нива, имайки предвид ценовите нива, преобладаващи в други държави-членки, това показва, че въпросните продукти са търгуеми, и че търговията между държави-членки може да бъде засегната.

82. Търговията може да бъде засегната и когато членовете на национален картел смекчават конкурентния натиск, наложен от конкуренти от други държави-членки, като ги убеждават да се присъединят към споразумението, ограничавашо конкуренцията, или ако тяхното изключване от споразумението поставя конкурентите в неравностойно конкурентно положение⁽⁶¹⁾. В такива случаи споразумението или пречи на тези конкуренти да използват всяко конкурентно преимущество, което имат или повишава техните разходи, като по този начин оказва негативно влияние върху тяхната конкурентоспособност и техните продажби. И в двата случая споразумението затруднява операциите на

конкуренцията от други държави-членки на въпросния национален пазар. Същото се отнася и за случая, когато картелно споразумение, ограничено до една държава-членка се сключва между предприятия, които препродават продукти, внесени от друга държава-членка ⁽⁶²⁾.

3.2.2. *Хоризонтални споразумения за сътрудничество, които засягат една държава-членка*

83. Хоризонталните споразумения за сътрудничество, и по-специално, съвместни предприятия с непълни функции (виж параграф 66 по-горе), които са ограничени до една държава-членка, и които не се отнасят пряко до вноса и износа, не спадат към категорията споразумения, които по своето естество могат да засегнат търговията между държави-членки. Ето защо е необходимо внимателно проучване на възможността всяко отделно споразумение да засегне търговията между държави-членки.

84. Хоризонтално споразумение за сътрудничество може да засегне търговията между държави-членки, когато води до изключване от пазара. Такъв може да бъде случаят със споразумения, които установяват стандартизационни и сертификационни режими в сектора, които или изключват предприятия от други държави-членки, или могат да бъдат изпълнени по-лесно от предприятия от въпросната държава-членка вследствие факта, че се базират на националните разпоредби и традиции. При тези обстоятелства споразуменията затрудняват проникването на националния пазар на предприятия от други държави-членки.

85. Търговията може да бъде засегната и когато съвместно предприятие прекъсне важен канал за разпространение или източник на търсене на предприятие от друга държава-членка. Ако например двама или повече дистрибутори, установени в една и съща държава-членка, които държат значителен дял от вноса и износа на въпросните продукти, създадат съвместно предприятие за покупки, като комбинират своите покупки на този продукт, произтичащото от това намаление на броя на каналите за разпространение, ограничава възможността на доставчиците от други държави-членки да получат достъп до въпросния национален пазар. По тази причина търговията може да бъде засегната ⁽⁶³⁾. Търговията може да бъде засегната и когато предприятия, които преди са внасяли определен продукт, създадат съвместно предприятие, на което е поверено производството на същия този продукт. В този случай споразумението предизвиква промяна в модела на търговията между държави-членки в сравнение със ситуацията преди споразумението.

3.2.3. *Вертикални споразумения, засягащи една държава-членка*

86. Вертикални споразумения, засягащи една държава-членка като цяло, могат да засегнат модела на търговията между държави-членки, когато затрудняват навлизането на въпросния национален пазар на предприятия от друга държава-членка или посредством износа, или посредством установяването (изключване от пазара). Когато вертикални

споразумения предизвикват изключване от пазара, те спомагат за разделяне на пазарите в национален мащаб като по този начин възпрепятстват икономическото взаимно обвързване, което Договорът има за цел да реализира ⁽⁶⁴⁾.

87. Изключване от пазара може да възникне, когато доставчици налагат на купувачи задължения за закупуване само от един доставчик ⁽⁶⁵⁾. В делото *Delimitis* ⁽⁶⁶⁾, свързано със споразумения между пивовар и собственици на заведения за консумация на бира, съгласно които последните са били задължени да купуват бира само от този пивовар, Съдът на Европейските общности определи изключването от пазара като отсъствие в резултат на споразумението на реални и конкретни възможности за получаване на достъп до пазара. Споразуменията обикновено само създават сериозни бариери за навлизане на пазара, когато обхващат значителен дял от пазара. Пазарният дял и пазарното покритие могат да бъдат използвани като индикатор в този смисъл. При извършване на оценката трябва да се вземат предвид не само конкретни споразумения или мрежи от споразумения, но също и други паралелни мрежи от споразумения с подобни въздействия ⁽⁶⁷⁾.

88. Вертикални споразумения, които обхващат цялата територия на държава-членка и които се отнасят до търгуеми продукти, също могат да засегнат търговията между държави-членки, дори ако не възпрепятства пряко търговията. Споразумения, съгласно които предприятия са ангажирани с поддържане на препродажни цени (RPM), могат да имат пряко влияние върху търговията между държави-членки, като увеличават вноса от други държави-членки и намаляват износа от въпросните държави-членки ⁽⁶⁸⁾. Споразумения, включващи RPM, могат също да засегнат модела на търговията по същия начин, както и хоризонталните споразумения. Доколкото цената, получена в резултат на поддържането на препродажни цени е по-висока от преобладаващата в други държави-членки, това ниво на цената може да бъде поддържано само ако се контролира вноса от други държави-членки.

3.2.4. *Споразумения, които засягат само част от държава-членка*

89. От гледна точка на качеството към оценката на споразумения, обхващащи само част от държава-членка, се подхожда по същия начин, както в случая със споразумения, които обхващат цяла държава-членка. Това означава, че се прилага анализът от раздел 2. Но при оценка на значителността двете категории трябва да се разграничават, тъй като трябва да се вземе предвид, че само част от една държава-членка е обхваната от споразумението. Трябва да се вземе предвид и на какъв дял от националната територия се извършва търговията. Ако например транспортните разходи или операционният обхват на оборудването правят икономически неосъществимо за предприятия от друга държава-членка да обслужват цялата територия на още една държава-членка, търговията може да бъде засегната, ако споразумението забранява достъпа до тази част от територията на държава-членка, на която се извършва търговията, при условие че тази част не е маловажна ⁽⁶⁹⁾.

90. Когато едно споразумение забранява достъпа до регионален пазар, за да бъде търговията значително засегната, обемът на засегнатите продажби трябва да бъде значителен спрямо общия обем продажби на продуктите във въпросната държава-членка. Тази оценка не може да се базира единствено на географското покритие. На пазарния дял на страните по споразумението трябва да се придава сравнително ограничена тежест. Дори ако страните имат голям пазарен дял на съответно определен регионален пазар, размерът на този пазар по отношение на обема може въпреки всичко да бъде незначителен в сравнение с общите продажби на продуктите във въпросната държава-членка. Най-добрият индикатор за възможността споразумението да засегне (значително) търговията между държави-членки се счита делът от националния пазар от гледна точка на обема, който се изключва. Така споразумения, включващи райони с висока концентрация на търсене, имат по-голяма тежест от тези, които обхващат области, където търсенето е с по-малка концентрация. За да бъде установена юрисдикция на Общността, делът от националния пазар, който се изключва, трябва да бъде значителен.
91. Споразумения, които са местни по своето естество, сами по себе си не могат значително да засегнат търговията между държави-членки. Такъв е случаят дори ако местният пазар е в граничен район. Обратно, ако изключеният дял от националния пазар е значителен, търговията може да бъде засегната дори, когато въпросният пазар не се намира в граничен район.
92. В случаи от тези категории могат да бъдат получени насоки от съдебната практика, свързана с понятието в член 82 за значителна част от общия пазар⁽⁷⁰⁾. За споразумения, които възпрепятстват достъпа на конкуренти от други държави-членки до част от държава-членка, която представлява значителна част от общия пазар, следва да се приеме, че могат да имат значително влияние върху търговията между държави-членки.
- 3.2.5. *Злоупотреби с господстващо положение, които засягат една държава-членка*
93. Когато предприятие, което има господстващо положение на цялата територия на държава-членка, извършва структурни злоупотреби, търговията между държави-членки може да бъде засегната. Такова злоупотребяващо поведение обикновено затруднява навлизането на пазара на конкуренти от други държави-членки, като в този случай моделът на търговия може да бъде засегнат⁽⁷¹⁾. По делото Michelin⁽⁷²⁾ например Съдът на Европейските общности се придържа към становището, че система от отстъпки за лоялност е изключила конкуренти от други държави-членки от пазара и следователно е засегнала търговията по смисъла на член 82. По делото Rennet⁽⁷³⁾ Съдът също поддържа становище, че злоупотреба под формата на задължение за закупуване само от един доставчик, наложено на клиенти, е изключило от пазара продукти от други държави-членки.
94. Структурните злоупотреби, които засягат конкурентната структура на пазара в една държава-членка, например като отстраняват или заплашват да отстранят даден конкурент, могат да засегнат търговията между държави-членки. Когато предприятието, което рискува да бъде отстранено, извършва дейност само в една държава-членка, злоупотребата обикновено не засяга търговията между държави-членки. Търговията между държави-членки може да бъде засегната, когато набелязаното предприятие извършва износ или внос от други държави-членки⁽⁷⁴⁾ и когато то също извършва дейност в други държави-членки⁽⁷⁵⁾. Влияние върху търговията може да възникне в резултат на възпиращото влияние на злоупотребата върху други конкуренти. Ако посредством повторна злоупотреба господстващото предприятие си е спечелило репутацията, че възприема практики, целящи изключване от пазара на конкуренти, които правят опити да се включат в пряка конкуренция, има вероятност конкурентите от други държави-членки да се конкурират по-малко агресивно, като в този случай търговията може да бъде засегната, дори ако жертвата в случая не е от друга държава-членка.
95. При експлоатативните злоупотреби например ценова дискриминация и определяне на свръхцени, ситуацията може да се усложни. Ценовата дискриминация между местни клиенти обикновено не засяга търговията между държави-членки. Това може да стане, ако купувачите се занимават с износ и са поставени в неизгодно положение от дискриминационното ценообразуване или ако тази практика се използва за възпрепятстване на вноса⁽⁷⁶⁾. Практики, които се състоят в предлагане на по-ниски цени на клиенти, които е по-вероятно да внасят продукти от други държави-членки, може да затрудни навлизането на пазара на конкуренти от други държави-членки. В такива случаи търговията между държави-членки може да бъде засегната.
96. Доколкото едно предприятие има господстващо положение, което обхваща цяла държава-членка, обикновено няма значение дали конкретната злоупотреба на предприятието с господстващо положение обхваща само част от нейната територия или засяга някои купувачи в рамките на националната територия. Предприятието с господстващо положение може в значителна степен да възпрепятства търговията, като се ангажира със злоупотребяващо поведение в райони или по отношение на клиенти, които могат да се окажат мишена за конкуренти от други държави-членки. Например такъв може да бъде случаят, когато даден канал за дистрибуция представлява особено важно средство за получаване на достъп до широки кръгове потребители. Възпрепятстването на достъпа до такива канали може да окаже голямо влияние върху търговията между държави-членки. При оценка на значителността трябва да се вземе предвид, че самото присъствие на предприятието с господстващо положение, което обхваща цяла държава-членка може да затрудни навлизането на пазара. Ето защо за всяка злоупотреба, която затруднява навлизането на националния пазар, трябва да се приема, че значително засяга търговията. Комбинацията от пазарната позиция на предприятие с господстващо положение и антиконкурентното естество на неговото поведение предполага, че такива злоупотреби имат по своето естество значително влияние върху търговията. Ако злоупотребата е локална по своето естество или е свързана само с незначителен дял от продажбите на

предприятието с господстващо положение в рамките на въпросната държава-членка, търговията може да не бъде значително засегната.

3.2.6. *Злоупотреба с господстващо положение, което засяга само част от държава-членка*

97. Когато господстващо положение обхваща само част от държава-членка някои насоки могат, както при споразуменията, да произтичат от условието в член 82, че господстващото положение трябва да включва голяма част от общия пазар. Ако господстващото положение обхваща част от държава-членка, която представлява значителна част от общия пазар и злоупотребата затруднява достъпа на конкуренти от други държави-членки до пазара, на който предприятието господства, търговията трябва да се счита за значително засегната.

98. При прилагането на този критерий трябва да се взема предвид размерът на въпросния пазар от гледна точка на обема. Региони и дори пристанище или летище, намиращи се в държава-членка, могат в зависимост от тяхното значение да представляват значителна част от общия пазар⁽⁷⁷⁾. В последните случаи трябва да се вземе предвид дали инфраструктурата се използва, за да се осигурят презграничните услуги и, ако това е така, до каква степен. Когато инфраструктура като летища и пристанища е важна за осигуряване на презграничните услуги, търговията между държави-членки може да бъде засегната.

99. Както в случая с господстващото положение, обхващащо цялата държава-членка (виж параграф 95 по-горе), търговията не може да бъде значително засегната, ако злоупотребата е чисто локална по естество или включва само незначителна част от продажбите на предприятието с господстващо положение.

3.3. **Споразумения и злоупотреби, включващи внос и износ с предприятия, установени в трети страни, и споразумения и практики, включващи предприятия, установени в трети страни**

3.3.1. *Общи бележки*

100. Членове 81 и 82 се прилагат към споразумения и практики, които могат да засегнат търговията между държави-членки дори ако една или повече от страните са установени извън Общността⁽⁷⁸⁾. Членове 81 и 82 се прилагат независимо от това къде са установени предприятията или къде е било сключено споразумението, при условие че споразумението или практиката се прилага или в Общността⁽⁷⁹⁾, или дава резултати в Общността⁽⁸⁰⁾. Членове 81 и 82 могат също да се прилагат към споразумения и практики, които включват трети страни, при условие че могат да засегнат търговията между държави-членки. Общият принцип, изложен в раздел 2 по-горе,

съгласно който споразумението или практиката трябва да има значително влияние, пряко или косвено, реално или потенциално, върху модела на търговия между държави-членки, се прилага и към споразумения и злоупотреби, които включват предприятия, установени в трети страни, или които се отнасят до вноса и износа с трети страни.

101. За установяване на юрисдикция на общностното право е достатъчно споразумение или практика, включващо трети страни или предприятия, установени в трети страни, да може да засегне презграничната стопанска дейност в Общността. Вносът в една държава-членка може да бъде достатъчен да породи въздействие от такова естество. Вносът може да засегне условията на конкуренция в държавата-членка вносителка, което на свой ред може да повлияе на износа и вноса на конкурентни продукти в и от друга държава-членка. С други думи вносът от трети страни, следващ от споразумението или практиката, може да доведе до отклонение в търговията между държави-членки, като по този начин засяга модела на търговия.

102. При прилагането на критерия за влияние върху търговията към споменатите по-горе споразумения и практики, уместно е да се проучи каква е целта на споразумението или практиката по тяхното съдържание, или по скритите намерения на предприятията⁽⁸¹⁾.

103. Когато целта на споразумението е да се ограничи конкуренцията в Общността, необходимото влияние върху търговията между държави-членки се установява по-лесно отколкото, когато целта е предимно да се регулира конкуренцията извън Общността. В предишния случай споразумението или практиката има пряко влияние върху конкуренцията вътре в Общността и търговията между държави-членки. Такива споразумения и практики, които могат да се отнасят и до вноса и до износа, обикновено по своето естество могат да засегнат търговията между държави-членки.

3.3.2. *Споразумения, които имат за цел ограничаване на конкуренцията в Общността*

104. В случая с вноса тази категория включва споразумения, които довеждат до изолация на вътрешния пазар⁽⁸²⁾. Такъв е случаят например със споразумения, съгласно които конкуренти в Общността и в трети страни си поделят пазари, като се договарят да не продават на съответните си вътрешни пазари, или като сключват реципрочни споразумения за (изключителни) права за разпространение⁽⁸³⁾.

105. В случая с износа тази категория включва случаи, когато предприятия, които се конкурират в две или повече държави-членки, се договарят да изнасят определени количества (излишък) за трети страни с оглед да координират своето пазарно поведение вътре в Общността. Такива споразумения за износ служат за намаляване на ценовата конкуренция, като се ограничава производството вътре в Общността и по този начин се засяга търговията между държави-членки. Без споразуменията за износ тези количества биха могли да бъдат продадени вътре в Общността⁽⁸⁴⁾.

3.3.3. Други договорености

106. При споразумения и практики, чиято цел е да не се ограничава конкуренцията, обикновено е необходимо да се извърши подробен анализ дали презграничната стопанска дейност в Общността и оттам моделът на търговия между държави-членки могат да бъдат засегнати.
107. В тази връзка е уместно да се проучат въздействието на споразумението или практиката върху клиенти и други оператори в Общността, които разчитат на продуктите на предприятията, които са страни по споразумението или практиката ⁽⁸⁵⁾. В делото *Compagnie maritime belge* ⁽⁸⁶⁾, което засяга споразумения между спедиторски дружества, опериращи между пристанища на Общността и пристанища в Западна Африка, се възприема становището, че споразуменията са могли косвено да засегнат търговията между държави-членки, тъй като те са променили водосборните райони на пристанищата на Общността, включени в споразуменията, и са засегнали дейността на други предприятия в тези зони. По-точно споразуменията са засегнали дейностите на предприятия, които са разчитали на страните за услугите по транспортирането като средство за превоз на стоки, купени в трети страни или продадени там, или като важен принос към услугите, които пристанищата предлагат.
108. Търговията може да бъде засегната, когато споразумението препятства повторния внос в Общността. Такъв може да бъде случаят например с вертикални споразумения между

доставчици от Общността и дистрибутори от трети страни, налагащи ограничения върху препродажбите извън определена територия, включително Общността. Ако в отсъствие на споразумение препродажбата в Общността би била възможна и вероятна, такъв внос може да засегне модела на търговия в Общността ⁽⁸⁷⁾.

109. За да бъдат такива въздействия възможни, трябва да има значителна разлика между цените на продуктите в Общността и тези извън Общността, и тази ценова разлика не трябва да бъде нарушавана от мита и транспортни разходи. Освен това обемите експортирани стоки в сравнение с целокупния пазар за тези продукти на територията на общия пазар не трябва да бъдат незначителни ⁽⁸⁸⁾. Ако тези обеми продукти са незначителни в сравнение с тези, продадени в Общността, влиянието на повторния внос върху търговията между държави-членки не се счита за значително. Когато се извършва тази оценка, трябва да се вземе предвид не само отделното споразумение, сключено между страните, а и кумулативното влияние на подобни споразумения, сключени от същите конкурентни доставчици. Може например обемите продукти, обхванати от едно споразумение, да са твърде малки, но обемите продукти, обхванати от няколко такива споразумения да са значителни. В такъв случай споразуменията, взети като цяло, могат значително да засегнат търговията между държави-членки. Но трябва да се напомни, че (виж параграф 49 по-горе) отделното споразумение или мрежа от споразумения трябва значително да допринасят за цялостното влияние върху търговията.

(1) ОВ С 368, 22.12.2001 г., стр. 13.

(2) ОВ L 1, 4.1.2003 г., стр. 1.

(3) Виж обединени дела 56/64 и 58/64, *Consten and Grundig* (1966 г.) ECR стр. 429, и обединени дела 6/73 и 7/73, *Commercial Solvents* (1974 г.) ECR стр. 223.

(4) В тази връзка виж дело 22/71, *Beguelin* (1971 г.) ECR стр. 949, параграф 16.

(5) Виж дело 193/83, *Windsurfing* (1986 г.) ECR стр. 611, параграф 96, и дело T-77/94, *Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijprodukten* (1997 г.) ECR II-759, параграф 126.

(6) Виж параграфи 142—144 от решението по дело *Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijprodukten*, цитирано в предходната бележка под линия.

(7) Виж дело T-2/89, *Petrofina* (1991 г.) ECR II-1087, параграф 226.

(8) Понятието за осезаемост е предмет на раздел 2.4 по-долу.

(9) В тази връзка виж дело 85/76, *Hoffmann-La Roche* (1979 г.) ECR стр. 461, параграф 126.

(10) По-долу в настоящите насоки терминът „продукти“ включва и стоки и услуги.

(11) Виж дело 172/80, *Zuechner* (1981 г.) ECR стр. 2021, параграф 18. Виж също дело C-309/99, *Wouters* (2002 г.) ECR I-1577, параграф 95, дело C-475/99, *Ambulanz Gloeckner* (2001 г.) ECR I-8089, параграф 49, обединени дела C-215/96 и 216/96, *Bagnasco* (1999 г.) ECR I-135, параграф 51, дело C-55/96, *Job Centre* (1997 г.) ECR I-7119, параграф 37, и дело C-41/90, *Hoefner and Elser* (1991 г.) ECR I-1979, параграф 33.

(12) Виж обединени дела T-24/93 и други, *Compagnie maritime belge* (1996 г.) ECR II-1201, параграф 203, и параграф 23 от решението по дело *Commercial Solvents*, цитирано в бележките под линия.

(13) Виж обединени дела T-213/95 и T-18/96, *SCK and FNK* (1997 г.) ECR II-1739 и раздели 3.2.4 и 3.2.6 по-долу.

(14) Виж раздел 3.2. по-долу.

(15) Виж решение по делото *Zuechner*, цитирано в бележка под линия 11 и дело 319/82, *Kerpen & Kerpen* (1983 г.) ECR 4173, обединени дела 240/82 и други, *Stichting Sigarettenindustrie* (1985 г.) ECR 3831, параграф 48, и обединени дела T-25/95 и други, *Cimenteries CBR* (2000 г.) ECR II-491, параграф 3930.

- (16) В някои решения, свързани главно с вертикални споразумения, Съдът на Европейските общности е добавил формулировка в смисъл, че споразумението е могло да затрудни постигането на целите за създаване на единен пазар между държави-членки, виж дело T-62/98, Volkswagen (2000 г.) ECR II-2707, параграф 179, и параграф 47 от решението по делото Bagnasco, цитирано в бележка под линия 11, и дело 56/65, Société Technique Minière (1966 г.) ECR 337. Влиянието на споразумението върху целта за постигане на единен пазар по такъв начин се превръща във фактор, който може да се вземе предвид.
- (17) Виж дело T-228/97, Irish Sugar (1999 г.) ECR II-2969, параграф 170 и дело 19/77, Miller (1978 г.) ECR 131, параграф 15.
- (18) Виж дело C-250/92, Gøttrup-Klim (1994 г.) ECR II-5641, параграф 54.
- (19) Виж дело C-306/96, Javico (1998 г.) ECR I-1983, параграф 17, и параграф 18 от решението по дело Beguelin, цитирано в бележка под линия 4.
- (20) В тази връзка сравнете решенията по дела Bagnasco и Wouters, цитирани в бележка под линия 11.
- (21) Виж дело T-141/89, Trefleurope (1995 г.) ECR II-791, дело T-29/92, Vereniging van Samenwerkende Prijsregelende Organisaties in de Bouwnijverheid (SPO) (1995 г.) ECR II-289, що се отнася до износа, и решение на Комисията по делото Volkswagen (II) (ОВ L 264, 2.10.2001 г., стр. 14).
- (22) В тази връзка виж дело 71/74, Frubo (1975 г.) ECR 563, параграф 38, обединени дела 209/78 и други, Van Landewyck (1980 г.) ECR 3125, параграф 172, дело T-61/89, Dansk Pelsdyravler Forening (1992 г.) ECR II-1931, параграф 143, и дело T-65/89, BPB Industries and British Gypsum (1993 г.) ECR II-389, параграф 135.
- (23) В тази връзка виж дело T-86/95, Compagnie Generale Maritime and others (2002 г.) ECR II-1011, параграф 148, и параграф 202 от решението по дело Compagnie maritime belge, цитирано в бележка под линия 12.
- (24) Виж дело 123/83, BNIC v Clair (1985 г.) ECR 391, параграф 29.
- (25) Виж решение на Комисията по делото Zanussi, ОВ L 322, 16.11.1978 г., стр. 36, параграф 11.
- (26) В тази връзка виж дело 31/85, ETA Fabrique d'Ebauches (1985 г.) ECR 3933, параграфи 12 и 13.
- (27) Виж обединени дела C-241/91 P и C-242/91 P, RTE (Magill) (1995 г.) ECR I-743, параграф 70, и дело 107/82, AEG (1983 г.) ECR 3151, параграф 60.
- (28) Виж параграф 60 от решението по делото AEG, цитирано в предходната бележка под линия.
- (29) Виж дело 5/69, Voelk (1969 г.) ECR 295, параграф 7.
- (30) Виж параграф 17 от решението по делото Javico, цитирано в бележка под линия 19, и параграф 138 от решението по дело BPB Industries and British Gypsum, цитирано в бележка под линия 22.
- (31) Виж параграф 138 от решението по дело BPB Industries and British Gypsum, цитирано в бележка под линия 22.
- (32) Виж параграф 10 от решението по дело Miller, цитирано в бележка под линия 17, и параграф 58 от решението по дело AEG, цитирано в бележка под линия 27.
- (33) Виж обединени дела 100/80 и други, Musique Diffusion Francaise (1983 г.) ECR 1825, параграф 86. В този случай въпросните продукти представляват малко над 3 % от продажбите на съответните национални пазари. Съдът е счел, че споразуменията, които са възпрепятствали паралелната търговия са могли осезаемо да засегнат търговията между държави-членки вследствие по-големия оборот на страните и съответната пазарна позиция на продуктите, в сравнение с продуктите, произведени от конкурентни доставчици.
- (34) В тази връзка виж параграфи 179 и 231 от решението по дело Volkswagen, цитирано в бележка под линия 16, и дело T-213/00, CMA CGM and others (2003 г.) ECR I-, параграфи 219 и 220.
- (35) Виж дело T-7/93, Langnese-Iglo (1995 г.) ECR II-1533, параграф 120.
- (36) Виж параграфи 140 и 141 от решението по дело Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijprodukten, цитирано в бележка под линия 5.
- (37) Виж известие на Комисията относно маловажните споразумения, които не ограничават осезателно конкуренцията съгласно член 81, параграф 1 от Договора (ОВ С 368, 22.12.2001 г., стр. 13, параграф 3).
- (38) ОВ 107, 30.4.1996 г. стр. 4. От 1.1.2005 г. тази препоръка ще бъде заменена с Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията относно дефинирането на микро-, малките и средните предприятия (ОВ L 24, 20.5.2003 г., стр. 36).
- (39) Терминът „засегнати предприятия“ включва свързаните предприятия съгласно параграф 12.2 от известие на Комисията относно маловажните споразумения, които не ограничават осезаемо конкуренцията съгласно член 81, параграф 1 от Договора за създаване на Европейската общност (ОВ С 368, 22.12.2001 г., стр. 13).
- (40) Виж предходната бележка под линия.
- (41) Когато се определя съответният пазар, трябва да се извърши позоваване на известието за определяне на съответния пазар за целите на правото за конкуренцията на Общността (ОВ С 372, 9.12.1997 г., стр. 5).
- (42) Виж също параграф 14 по-горе.
- (43) Виж параграф 8 от решението по делото Kerpen & Kerpen, цитирано в бележка под линия 15. Трябва да се отбележи, че Съдът не се позовава на пазарния дял, а на дела на френския износ и на обемите продукция.
- (44) Виж решение по дело Volkswagen, цитирано в бележка под линия 16 и дело T-175/95, BASF Coatings (1999 г.) ECR II-1581. За хоризонтално споразумение на паралелна търговия виж обединени дела 96/82 и други, IAZ International (1983 г.) ECR 3369, параграф 27.
- (45) Виж дело T-142/89, Usines Gustave Voël (1995 г.) ECR II-867, параграф 102.
- (46) Хоризонталните споразумения за сътрудничество се разглеждат в насоките на Комисията относно прилагането на член 81 от Договора за създаване на Европейската общност по отношение на хоризонталните споразумения за сътрудничество (ОВ С 3, 6.1.2001 г., стр. 2). Тези насоки третираят независимата оценка на конкуренцията на различни видове споразумения, но не се занимават с въпроса за влиянието върху търговията.
- (47) Виж Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета относно контрола върху обединението между предприятия (ОВ L 24, 29.1.2004 г., стр. 1).
- (48) Известието на Комисията относно понятието за пълноправните съвместни предприятия съгласно Регламента за сливанията (ОВ С 66, 2.3.1998 г., стр. 1) дава указания за обхвата на тази понятие.

- (49) Виж решение на Комисията по дело Ford/Volkswagen (OB L 20, 28.1.1993 г., стр. 14).
- (50) В тази връзка виж параграф 146 от решението по дело Compagnie Générale Maritime, цитирано в бележка под линия 23 по-горе.
- (51) В тази връзка виж дела 43/82 и 63/82, VBVB and VBBB (1984 г.) ECR 19, параграф 9.
- (52) В тази връзка виж дело T-66/89, Publishers Association, (1992 г.) ECR II-1995.
- (53) В тази връзка виж решението по дело Commercial Solvents, цитирано в бележка под линия 3, решението по дело Hoffmann-La Roche, цитирано в бележка под линия, параграф 125, и решението по дело RTE and ITP, цитирано в бележка под линия, както и дело 6/72, Continental Can (1973 г.) ECR 215, параграф 16, и дело 27/76, United Brands (1978 г.) ECR 207, параграфи 197—203.
- (54) Виж параграфи 32 и 33 от решението по дело Commercial Solvents, цитирано в бележка под линия 3.
- (55) Съгласно установеното прецедентно право господството е състояние на икономическа мощ, от която се възползва дадено предприятие, и която му дава възможност да препятства ефективната конкуренция на съответния пазар и да осъществява дейността си до голяма степен независимо от своите конкуренти, клиенти и в крайна сметка от потребителите, виж параграф 38 от решението по дело Hoffmann-La Roche, цитирано в бележка под линия 9.
- (56) Виж параграф 95 от решението по дело Wouters, цитирано в бележка под линия 11.
- (57) Виж дело 246/86, Belasco (1989 г.) ECR 2117, параграфи 32—38.
- (58) Виж параграф 34 от решението по дело Belasco, цитирано в предишната бележка и обединени дела T-202/98 а.о., British Sugar (2001 г.) ECR II-2035, параграф 79. От друга страна, това не е така, когато пазарът не допуска внос, виж параграф 51 от решението по дело Vagnasco, цитирано в бележка под линия 11.
- (59) Гаранции за кредитни улеснения по разплащателна сметка.
- (60) Виж параграф 51 от решението по делото Vagnasco, цитирано в бележка под линия 11.
- (61) В тази връзка виж дело 45/85, Verband der Sachversicherer (1987 г.) ECR 405, параграф 50, и дело C-7/95 P, John Deere (1998 г.) ECR I-3111. Виж също параграф 172 от решение по дело Van Landewuyck, цитирано в бележка 22, когато съдът изрично е наблегнал на факта, че въпросното споразумение осезателно е редуцирало стимула за продажба на вносни продукти.
- (62) Виж решение по дело Stichting Sigarettenindustrie, цитирано в бележка под линия 15, параграфи 49 и 50.
- (63) В тази връзка виж дело T-22/97, Kesko (1999 г.) ECR II-3775, параграф 109.
- (64) Виж дело T-65/98, Van den Bergh Foods (2003 г.) ECR II-....., и решение по дело Langnese-Iglo, цитирано в бележка под линия 35, параграф 120.
- (65) Виж решение от 7.12.2000 г. по дело C-214/99, Neste, ECR I-11121.
- (66) Виж решение от 28.2.1991 г. по дело C-234/89, Delimitis, ECR I-935.
- (67) Виж параграф 120 от решение по дело Langnese-Iglo, цитирано в бележка под линия 35.
- (68) Виж решение на Комисията по дело Volkswagen (II), цитирано в бележка под линия 21, параграф 81 и последващи.
- (69) В тази връзка виж параграфи 177—181 от решението по дело SCK и FNK, цитирано в бележка под линия 13.
- (70) В тази връзка виж решението по дело Ambulanz Gluckner, цитирано в бележка под линия 11, параграф 38, и дело C-179/90, Mercè convenzionali porto di Genova, (1991 г.) ECR I-5889, и дело C-242/95, GT-Link (1997 г.) ECR I-4449.
- (71) Виж параграф 135 от решението по дело BPB Industries and British Gypsum, цитирано в бележка под линия.
- (72) Виж дело 322/81, Nederlandse Banden Industrie Michelin (1983 г.) ECR 3461.
- (73) Виж дело 61/80, Coöperatieve Stremsel- en Kleursel-fabriek (1981 г.) ECR 851, параграф 15.
- (74) В тази връзка виж решението по дело Irish Sugar, цитирано в бележка под линия 17, параграф 169.
- (75) Виж параграф 70 от решението по дело RTE (Magill), цитирано в бележка под линия 27.
- (76) Виж решението по дело Irish Sugar, цитирано в бележка под линия 17.
- (77) В тази връзка виж съдебната практика, цитирана в бележка под линия 70.
- (78) В тази връзка виж дело 28/77, Tepea (1978 г.) ECR 1391, параграф 48, и параграф 16 от решението по дело Continental Can, цитирано в бележка под линия 53.
- (79) Виж обединени дела C-89/85 and others, Ahlstrom Osakeyhtio (Woodpulp) (1988 г.) ECR 651, параграф 16.
- (80) В тази връзка виж дело T-102/96, Gencor (1999 г.) ECR II-753, което прилага теста за влиянието в областта на сливанията.
- (81) В тази връзка виж параграф 19 от решението по делото Javico, цитирано в бележка под линия 19.
- (82) В тази връзка виж дело 51/75, EMI v CBS (1976 г.) ECR 811, параграфи 28 и 29.
- (83) Виж решение на Комисията по делото Siemens/Fanuc (OB L 376, 31.12.1985 г., стр. 29).
- (84) В тази връзка виж обединени дела 29/83 и 30/83, CRAM and Rhein zinc (1984 г.) ECR 1679, и обединени дела 40/73 и други, Suiker Unie (1975 г.) ECR 1663, параграфи 564 и 580.
- (85) Виж член 22 от решението по делото Javico, цитирано в бележка под линия 19.
- (86) Виж параграф 203 от решението по дело Compagnie maritime belge, цитирано в бележка под линия 12.
- (87) В тази връзка виж решението по делото Javico, цитирано в бележка под линия 19.
- (88) В тази връзка виж параграфи 24—26 от решението по делото Javico, цитирано в бележка под линия 19.